

end at det er et Lovforslag, der er godt bygget, som den ærede Justitsminister har Være af at have forelagt, og jeg giver det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) Ret i, at det i Sammenligning med det Grundlag, vi behandlede ifjor, som var et Andragende fra Anders Amts Landhusholdningselskab, hvortil flere andre Landbosforeninger havde sluttet sig med større eller mindre Bidsjninger og Ændringer, falder Forordelen ganske vist over paa Lovforslagets Side. Forslaget indeholder i Virkeligheden intet af de Punkter, som vi med stor Ret fra Lyendets Side maatte med Bestemthed værgе os imod ifjor, for ikke at gøre Lyendeklassen ned til en Svækkelse her i Landet. Jeg er imidlertid just ikke tilfreds med Lovforslaget ganske i den Stikelse, hvori det foreligger. Måttet Forslaget angaaende Ansættelsen af Fæstemand ved Politivirighederne kun er i samme Tankegang, som vedkommende Lovbestemmelser: alt ere, kun med den Udvidelse, at det ogsaa kan gjælde paa Lyend, er jeg i samme Fororning som andre ærede Valere, at jeg tror, det vil være urigtigt at lægge Ansættelsen og Afstedigelsen af Fæstemand i Politivirighedernes Hænder. Jeg tror ikke, det er i nogen Maade fornødent eller i og for sig ret, vilkaarligt at overlade til Politivirighedernes Forogtbestindende at bestemme, hvem og hvornange Fæstemand der skal være i Virksomhed, og naar de skulle gaa bort, vi give derved Politivirigheden en Indflydelse paa disse Forhold, som der efter min Opfattelse ikke i selve Sagens Natur ligger nogen Nødvendighed for. Jeg ønsker derfor, at vi fik de mugigstendende Lovbestemmelser og ogsaa Forslagets Bestemmelser forandrede derhen, at Ansættelsen af Fæstemand blev overdraget de kommunale Byspædler efter visse Regler saaledes, at der f. Ex. ikke maa antages eller approberes flere end et vist Antal, efter Folkemængden paa vedkommende Steder, og at selvstændigt, naar disse Fæstemand i deres Virksomhed handle saaledes, at de blive at skjende en Multt eller maatte modtage en Advarsel, uden at turde lade Sagen gaa videre til Retten, ville de være undergivne Politiets Tilkaarlighed, det vil sige, saa vil Politiet ligesom i dette Dieblit have Ret til at negte dem at fungere. Naar dette fores til, er det min Overbevisning, at Fæstemandsinstitutionen vil være nyttigere, naar den anlægges paa denne Maade, iat den udvælges af Kommunalbestyrelsen, end den vil være, naar den henlægges til Politivirighederne. Angaaende Forsaaelsen af § 9 gjordes det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) sig skyldig i en Hufommelsefeil. Han mente nemlig, at § 47 i Lyendeloven bestemte eventuelt som Straf for at have ulovlig forladt sin Tjeneste, at det vedkommende Lyende kunde tilpligtes at vende tilbage til sin Tjeneste. Det var ikke huffet rigtig af det ærede Medlem; thi Paragrafen indeholder kun Multtbestemmelser, og det er saaledes ikke rigtig,

at sidste Stykke af § 9 udsætter en Husbond for at miste det Lyende igjen, som han har taget i sin Tjeneste, naar det har faaet Dvirighedens Paategning i Studsmaalsbogen om, at det tidligere Lyendeforhold er ophævet. Hvad derimod angaar de Multtbestemmelser, som findes i Paragrafen, da slutter jeg mig ganske til de ærede Medlemmer, der have ment, at i Virkeligheden er det ikke lige, naar man sætter Multter fra 10 til 200 Kr. for Lyendet saavel som for Husbonden; Tallene ere lige, men da Forholdene ere ulige, saa blive de lige Tal i Virkeligheden ulige, og jeg nævner det Naab, at det Udval, som maatte blive nedfat i denne Sag, vil søge at komme til en Overenskomst med Justitsministeren om at nedsette Bøderne for Lyendet f. Ex. til 5—50 Kr., hvormod man meget vel kunde blive staaende ved 10—200 Kr. for Husbondens Vedkommende. Der er i § 10 en Bestemmelse, som jeg finder i og for sig meget billig imod Husbonden; men der er ikke, saa vidt jeg kan skjønne, noget Ækvivalent til Lyendet for den Indrømmelse, der fra det Offentliges Side gjøres Husbonden, at han i et Tilfælde, hvor han ikke før har havt Ret dertil, kan faae offentlig Politisag anlagt, og jeg skal ganske i Almindelighed henstille til dem, der specielt komme til at behandle denne Sag, om det ikke var muligt paa forskellige Punkter i Lyendeforholdet at give Lyendet Lov til i større Omfang end hidtil at forlange Sagen betragtet som offentlig Politisag. Der er et Punkt, som blev berøret af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) angaaende Studsmaalsbøger, eller rettere sagt Kontraktbøger, og det er mig meget kjært, at det ærede Medlem har nævnt adviklet en Antydning, som han ogsaa gav ifjor, og hvorved han, idet han berørte mit Navn har givet mig Anledning til at komme ind paa det samme Spørgsmaal. Jeg er enig med det ærede Medlem i den af ham fremsatte Tanke, og den falder fuldstændig sammen med en Betragtning, som jeg i Fjor fremsatte om det samme Forhold. Det ærede Medlem mener, at det vilde være praktisk rigtig, at Husbonden havde en Kontraktbog lige saa vel som Lyendet — Lyendets Bog kalde vi nu Studsmaalsbog, men det er neppe rigtig — og at Lyendet underskrev sin Forpligtelse i Husbondens Bog, medens Husbonden underskrev sin Forpligtelse i Lyendets Bog, eller at de begge underskrev Kontrakten i begge Bøger, hvilket vel vilde være det Naturligste. Jeg tror, at det i alle Henseender vil være rigtig, og at det i mange Tilfælde vil være nyttigt for senere optaaende Tilfaldes Skyld. Her have vi da en Bog for hver af Parterne, og jeg kommer da til at sige, ligesom jeg sagde i Fjor, at vil man nu foruden at optage i Bøgerne de simple Kontraktbestemmelser, som ere lige nødvendige for begge Parter, derhos paa ny indføre Studsmaal, hvorved Husbonden eller Mad-